

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 7C/36/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5111204779
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Dúbravková
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2014:5111204779.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina, v konaní pred samosudkyňou JUDr. Gabrielou Dúbravkovou, v právnej veci navrhovateľa: Z. C., G.. XX.X.XXXXX, E. K. Z. E. XXX/XX, Ž., právne zastúpený JUDr. Kristínou Mitrovou Polkovou, so sídlom Na Priekope č. 174/13, Žilina, proti odporcovi: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu škody vo výške 6.684,38 Eur a nemajetkovej ujmy vo výške 33.194,- Eur s prísl., takto

rozhodol:

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi náhradu škody vo výške 661,91 Eur s ročným úrokom z omeškania 9% od 19.6.2010 do zaplatenia a príslušenstvo vo výške 96,90 Eur, a to všetko do troch dní po právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšku súd návrh navrhovateľa zamietla.

O trovách konania rozhodne súd do 30 dní po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa návrhom, doručeným súdu dňa 17.2.2011 domáhal súdneho výroku, v ktorom by súd v návrhu označeného odporcu zaviazal na zaplatenie náhrady škody v zmysle Zákona 514/2003 Z. z., a to titulom trov obhajoby vo výške 1.659,69 EUR, ušlého zisku vo výške 5.000,-- EUR a nemajetkovej ujmy vo výške 33.194,-- EUR spolu s príslušenstvom v podobe náhrady trov právneho zastúpenia v konaní o predbežnom prejednaní nároku vo výške 1.026,32 EUR a náhrady trov konania, ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci. Svoj návrh skutkovo odôvodňoval tým, že uznesením OR PZ Žilina ČVS ORP-1223/OVK-ZA-2008 z 11.12.2008 mu bolo vznesené obvinenie pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/, ods. 2 písm. d/ Trestného zákona. Navrhovateľ poukazoval na to, že uznesením OP Žilina, sp. zn. 2PV 1175/08 z 11.12.2008 bola zamietnutá jeho sťažnosť proti uzneseniu policajného orgánu o vznesení obvinenia. Uznesením Okresného súdu Žilina, sp. zn. OTP 607/2008 z 12.12.2008 sudca pre prípravné konanie zobral navrhovateľa do väzby, kde lehota väzby začala plynúť dňa 10.12.2008 o 22.40 hod. Uznesením Okresného súdu Žilina, sp. zn. OTP 607/2008 z 8.1.2009 sudca pre prípravné konanie prepustil navrhovateľa z väzby na slobodu s tým, že mu určil dohľad probačného a mediačného úradníka a uložil určité povinnosti a obmedzenia. Uznesením prokurátora OP Žilina č. konania 2PV 1175/08-27 z 18.6.2009 právoplatným dňa 19.6.2009 bola trestná vec navrhovateľa postúpená obvodnému úradu v Žiline na prejednanie veci ako priestupok. V trestnom konaní, vedenom proti navrhovateľovi ho obhajoval zvolený obhajca, ktorý vyúčtoval úkony právnej služby na sumu 50.000,-- SKK, čo je 1.659,69 EUR z 5.1.2009. Ďalej poukazoval na to, že bolo proti nemu vedené trestné konanie pol roka a vo väzbe bol 29 dní. Prebiehajúce trestné konanie a čas prežitý vo väzbe mu spôsobovalo veľkú psychickú traumu, vyplývajúcu z neistoty a obáv o osobnú a pracovnú budúcnosť, ako i prípadného justičného omylu. V

čase trestného konania bol aj je súkromným podnikateľom v oblasti obchodu, ktorý nemohol v plnom rozsahu vykonávať svoju podnikateľskú činnosť. V období väzby nemohol svoju prevádzku (obchod) prevádzkovať, a tým mu ušiel zisk, ktorý v mesiaci, kedy bol vo väzbe, bola najväčšia tržba (pred Vianocami). Zisk v roku 2006 v mesiacoch november a december predstavoval sumu 132.500,-- SKK, čo je 4.398,20 EUR a v roku 2007 v uvedených mesiacoch predstavoval sumu 64.718,-- SKK, čo je 2.148,24 EUR. Odporca na jeho písomnú žiadosť zo dňa 14.12.2009 žiadnym spôsobom nereagoval.

Odporca sa k podanému návrhu vyjadril písomne, podaním doručeným súdu dňa 1.4.2011, v ktorom okrem iných skutočností poukázal na to, že navrhovateľ v žalobnom návrhu vymenoval niekoľko uznesení ORPZ Žilina, Okresnej prokuratúry v Žiline a Okresného súdu Žilina, nikde v žalobnom návrhu však neoznačil, ktoré uznesenie vo veci považuje za nezákonné v zmysle § 5 a násl., a teda od ktorého z nich odvodzuje uplatňovaný nárok na náhradu škody, či od uznesenia o vznesení obvinenia, alebo od uznesenia o vzatí do väzby. Odporca má však zato, že ani v jednom prípade navrhovateľovi nevznikol nárok na náhradu škody z dôvodu nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci a žalobný návrh považuje za nedôvodný, a to primárne s ohľadom na § 8 ods. 6 písm. a/ Zákona o zodpovednosti za škodu. Vzhľadom na okolnosti prípadu, vyplývajúce zo spisu sp. zn. 2PV 1175/08 má zato, že navrhovateľ závažnosťou vzneseného obvinenia pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/, ods. 2 písm. d/ Trestného zákona, ktoré bolo vznesené na podklade trestného oznámenia poškodenej L. C. a vykonania neodkladného a neopakovateľného úkonu podľa § 154 Zákona č. 201/2005 Z. z. Trestného poriadku - ohliadkou miesta činu, svojim predošlým správaním a spôsobom, keď bol preukázane trikrát súdom potrestaný, pričom v čase vydania uznesenia o vznesení obvinenia a o vzatí do väzby bol trestným rozkazom Okresného súdu Žilina, sp. zn. 1T 83/2008 zo dňa 31.7.2008 neprávoplatne odsúdený na úhrnný podmienený trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov so skúšobnou dobou 12 mesiacov pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a/ TZ a prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 písm. c/ TZ, spolu so skutočnosťou, že navrhovateľ (obvinený) vo výpovedi pred sudcom pre prípravné konanie uviedol, že skutočnosti, ktoré sa nachádzajú v uznesení o vznesení obvinenia sú pravdivé, čím sa priznal k spáchaniu skutku, pre ktorý bolo vznesené obvinenie a že v prípade nevzatia do väzby reálne hrozilo pokračovanie v trestnej činnosti zo strany obvineného (navrhovateľa), u ktorého bolo podľa záverov sudcu pre prípravné konanie dôvodné konštatovať, že u obvineného sú sklony k riešeniu manželských problémov požívaním alkoholu a následným hrubým správaním vo vzťahu k svojej manželke, ktoré presahuje rámec spoločensky akceptovateľného správania a nadobúda rozmer konania s trestno-právnou zodpovednosťou, nedal vo veci konajúcemu prokurátorovi, ktorý podal návrh na vzatie obvineného do väzby a najmä sudcovi pre prípravné konanie inú možnosť, ako vziať navrhovateľa do väzby. Z odôvodnenia uznesenia o vzatí do väzby tiež vyplýva, že obvinený sám priznal, že manželský konflikt v danom prípade bol riešený aj v kontexte požitého alkoholu, ktorý požíval preto, aby manželku potrestal. Všetkými vyššie uvedenými skutočnosťami, primárne však priznaním obvineného k spáchaniu skutku, uvedeného v uznesení o vznesení obvinenia a priznaním zámeru potrestať manželku pred sudcom pre prípravné konanie sa objektívne naplnil dikcia ustanovenia Zákona o väzbe z dôvodu zavinenia páchatela. Vzhľadom k tomu, že zákon o zodpovednosti za škodu v ustanovení § 8 ods. 6 nevyžaduje určitú formu zavinenia väzby, postačuje k naplneniu tohto predpokladu i nevedomá nedbanlivosť. Z vyššie uvedeného je tiež zrejmé, že Okresný súd Žilina pri vzatí obvineného do väzby postupoval plne v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku o väzbe, pričom vychádzal z náležite zisteného skutkového stavu, ktorý odôvodňoval oprávnenosť uvalenia väzby na obvineného. Obvinený nevyužil ani možnosť uplatniť proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok v podobe sťažnosti ku Krajskému súdu v Žiline, čo je jednou z podmienok priznania nároku na náhradu škody, spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle § 6 ods. 2 Zákona o zodpovednosti za škodu. K vydaniu nezákonného rozhodnutia, teda v prípade uznesenia o vzatí obvineného do väzby, nedošlo. Ďalej poukázal na to, že Okresný súd Žilina sa žiadosťou obvineného o prepustenie z väzby zaoberal na verejnom zasadnutí dňa 8.1.2009 a na tomto zasadnutí sudca pre prípravné konanie rozhodol v zmysle § 80 ods. 1 písm. c/, t/, p/ o nahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka a rozhodol o okamžitom prepustení obvineného z väzby s tým, že mu uložil povinnosť v zmysle § 80 ods. 2 TP. Aj v tomto štádiu trestného konania však mal súd za dôvodné podozrenie, že obvinený sa trestnej činnosti, ktorá mu je vyšetrovateľom kladená za vinu dopustil tak, ako je to popísané v uznesení o vznesení obvinenia, a to aj napriek zmenenej výpovedi poškodenej, ktorá bola jedným z hlavných dôkazov, svedčiacich v neprospech obvineného v čase vzatia obvineného do väzby. V zmenenej výpovedi zo dňa 17.12.2008 poškodenej v podstate oľutovala samotné oznámenie veci polícii, avšak ani v tejto neskoršej výpovedi nepopierala všetky formy protiprávneho konania, ktorého

sa voči nej dopúšťal manžel. Za daného skutkového a právneho stavu bol sudca pre prípravné konanie toho názoru, že nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka bude dostatočným a vhodným nástrojom na to, aby vyšetrowanie obvineného prebiehalo na slobode a súčasne aby boli vytvorené podmienky pre to, aby menovaný v trestnej činnosti ďalej nepokračoval. Väzba obvineného - navrhovateľa teda trvala len po nevyhnutne potrebný čas na zabezpečenie účelu, obsiahnutého v § 71 ods. 1 písm. c/ TP a bola nariadená a vykonávaná plne v súlade s príslušnými ustanoveniami trestného poriadku. Jej nariadením ani výkonom nemohlo prísť k neoprávnenému ani neodôvodnenému zásahu do základných práv navrhovateľa. V následnom trestnom konaní bola vec uznesením Okresnej prokuratúry v Žiline zo dňa 18.6.2009 sp. zn. 2PV 1175/2008-27 postúpená Obvodnému úradu v Žiline, odboru všeobecnej vnútornej správy, pretože výsledky vyšetrowania preukazujú, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom. To však nič nemení na fakte, že v čase vzatia obvineného do väzby boli preukázané zákonné dôvody, ktoré vyplývali z predchádzajúceho konania obvineného a z dôkazov nasvedčujúcich nutnosti vziať obvineného do väzby. Odporca poukazoval na to, že prokurátor Okresnej prokuratúry v Žiline ako orgán dozorujúci zákonnosť trestného stíhania podľa § 230 ods. 1 TP, teda vec nepostúpil príslušnému orgánu z dôvodu, že sa skutok nestal, resp. že ho nespáchal obžalovaný, iba vyhodnotil jeho konanie ako nedosahujúce takú mieru nebezpečnosti pre spoločnosť, ktorá by odôvodňovala posúdenie skutku ako trestného činu a jeho odsúdenie v trestnom konaní, pričom ale proti vzneseniu obvinenia nemal najmenšie výhrady a považoval tento postup za plne dôvodný a v súlade so zákonom. V žiadnom prípade teda v danej veci nemôže ísť o nezákonné rozhodnutie, a to ani v prípade vznesenia obvinenia ani uznesenia o nariadení väzby navrhovateľovi. Trestné stíhanie bolo začaté a vedené plne v súlade s príslušnými ustanoveniami TP a vývojom dôkaznej situácie vo veci, pričom okamžite po vyhodnotení dôkazného stavu v prospech obvineného bola vec postúpená príslušnému orgánu na prejednanie a trestné stíhanie bolo už v štádiu prípravného konania bez zmeškania uznesením prokurátora zastavené. Väzba obvinenému bola nariadená s ohľadom na okolnosti prípadu, ktoré zakladajú stav, predpokladaný v § 8 ods. 6 písm. a/ Zákona o zodpovednosti za škodu. Z uvedených dôvodov Ministerstvo spravodlivosti SR ako orgán príslušný konať v mene štátu vo veci náhrady škody podľa § 4 ods. 1 písm. a/ bod 1 po predbežnom prerokovaní žiadosti navrhovateľa o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody nevyhovelo a podanú žalobu považuje za neodôvodnenú, nakoľko priznaniu nároku bráni ustanovenie § 8 ods. 6 písm. a/ Zákona o zodpovednosti za škodu, resp. neexistencia nezákonného rozhodnutia príslušného orgánu verejnej moci. Odporca ďalej poukázal na to, že navrhovateľ vo svojom návrhu taktiež neuniesol dôkazné bremeno, v prípade preukázania vzniku samotnej škody a rozsahu náhrady, ktorej sa svojou žalobou domáha. Navrhovateľ v návrhu žiadnym spôsobom nepreukázal ani samotný vznik a rozsah škody, resp. ujmy, ktorú mal utrpieť a ktorej náhrady sa domáha. Navrhovateľ sa domáha náhrady škody vo výške 1.659,69 EUR titulom náhrady trov právneho zastúpenia v trestnom konaní. Na preukázanie tohto nároku priložil k žalobnému návrhu potvrdenie o zaplatení sumy 50.000,-- SKK, z toho však nie je preukázané, za aké právne služby a v akej veci bola daná suma advokátovi JUDr. Štefanovi Schnellymu, uvedenému na potvrdení, uhradená. Navrhovateľ nepreukázal ani len to, že by ho uvedený advokát v trestnom konaní zastupoval. Navrhovateľ v žalobe nepriložil žiaden doklad, špecifikujúci reálne vynaložené prostriedky na jednotlivé úkony obhajoby, smerujúce k zrušeniu nezákonného rozhodnutia. Potvrdenie o zaplatení sumy bez uvedenia účelu platby, vzťahujúce sa k uplatňovanému nároku nepovažuje odporca za dôkaz vzniku škody, súvisiace s namietaným nezákonným rozhodnutím. Keďže však s ohľadom na skutočnosti, uvedené v prvej časti svojho vyjadrenia, k vydaniu nezákonného rozhodnutia v tomto prípade ani nedošlo absentuje medzi takto vynaloženými nákladmi obhajoby a rozhodnutím orgánu verejnej moci i príčinná súvislosť. Ďalej si navrhovateľ uplatňuje náhradu ušlého zisku za nemožnosť prevádzkovať obchodnú činnosť počas trvania väzby, pričom tento si vyčíslil na 5.000,-- EUR. Žiadnym spôsobom však nepreukázal na základe akých skutočností a podkladov určil hodnotu ušlého zisku práve na uvedenú sumu. Navrhovateľ neuviedol, akú podnikateľskú činnosť prevádzkuje. Z návrhu taktiež nie je zjavné, či je práve jedinou osobou, ktorá mohla obchodnú činnosť v danom období prevádzkovať a nie je ani preukázané, že v dôsledku jeho uväznenia bola znemožnená bežná prevádzka jeho obchodu. Za tohto stavu považuje odporca tvrdenia o ušlom zisku z dôvodu vzatia do väzby za neodôvodnené a nepreukázané. Navrhovateľ si ďalej uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 33.194,-- EUR. Podľa názoru odporcu je pre preukázanie vzniku nemajetkovej ujmy ako ďalšieho uplatneného nároku nevyhnutné preukázať neoprávnený zásah do osobnostných práv navrhovateľa zo strany orgánov činných v trestnom konaní, pričom o neoprávnenom zásahu do osobnosti fyzickej osoby nie je možné hovoriť v prípade, kde je zásah dovolený (resp. jeho možnosť je predpokladaná zákonom, pokiaľ tak nie sú prekročené zákonom stanovené medze). V priznaní nemajetkovej ujmy v peniazoch ako náhrady nemajetkovej ujmy predpokladá značnú mieru zásahu do osobnosti fyzickej osoby, pričom

výšku takejto nemajetkovej ujmy je oprávnený ustáliť len súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a k okolnostiam, za ktorých porušeniu práva došlo. Je potrebné vychádzať aj z jednotlivých okolností konkrétneho prípadu. Musí sa prihliadnuť na intenzitu, povahu a spôsob neoprávneného zásahu k charakteru a rozsahu hodnoty, do ktorej bolo zasiahnuté a podobne. Navrhovateľ žiadnym spôsobom nepreukázal v čom mal spočívať neoprávnený zásah do jeho ľudských práv a základných slobôd a v žalobnom návrhu úplne absentuje preukázanie a odôvodnenie výšky a rozsahu vyčíslenej nemajetkovej ujmy, ktorej náhrady sa svojim návrhom domáha. Tak, ako už bolo uvedené, ako trestné stíhanie tak aj väzba začali a prebiehali plne v súlade s ustanoveniami trestného poriadku, stanovujúcimi presné podmienky, za akých mohlo a môže dôjsť k takýmto formám zásahu do osobnostných práv navrhovateľa. Väzba obvineného - navrhovateľa trvala len po nevyhnutne potrebný čas. Jej nariadením ani výkonom tak nemohlo dôjsť k neoprávnenému ani neodôvodnenému zásahu do základných práv navrhovateľa. Rovnako tak trestné stíhanie skončilo uznesením prokurátora o postúpení veci už v štádiu prípravného konania. Vo veci teda nebola vznesená ani len obžaloba. V časti o náhradu trov právneho zastúpenia v konaní o predbežnom prejednaní nároku vo výške 1.026,32 EUR poukázal odporca na ustanovenie § 18 ods. 3 Zákona o zodpovednosti za škodu, podľa ktorého súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom a v tejto časti žiadal o zastavenie konania. Odporca teda považuje uplatnenú náhradu škody a najmä jej rozsah za nepreukázaný a nedôvodný. V závere svojho vyjadrenia odporca uviedol, že má zato, že navrhovateľ nepreukázal existenciu nezákonného rozhodnutia v zmysle § 5 a násl. Zákona o zodpovednosti za škodu. V prípade rozhodnutia o väzbe má taktiež zato, že do tejto bol vzatý plne v súlade so zákonom, pričom dôvody vzatia do väzby boli úzko späté s osobnosťou obvineného, závažnosťou vzneseného obvinenia a okolnosťami prípadu, čím sa objektívne naplnila dikcia ustanovenia § 8 ods. 6 písm. a/ Zákona o zodpovednosti za škodu o väzbe z dôvodu zavinenia obvineného, ktorá vylučuje vznik nároku na náhradu škody. Rovnako tak navrhovateľ dostatočne nepreukázal samotný vznik škody, resp. inej ujmy, ktorú mal utrpieť v dôsledku nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci, ako ani príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a prípadnou ním utrpenou škodou. Preto odporca navrhol, aby súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

Na pojednávaní navrhovateľ a odporca zotrvali na svojich písomných podaniach.

Právna zástupkyňa navrhovateľa žiadala o pripustenie zmeny žaloby, ktorou sa navrhovateľ domáha, aby bol odporca povinný zaplatiť navrhovateľovi náhradu škody vo výške 6.684,83 EUR s ročným úrokom z omeškania 9 % od 19.6.2010 do zaplatenia, náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 33.194,-- EUR, príslušenstvo nároku na náhradu škody vo výške 1.026,32 EUR a trovy konania. Súd na pojednávaní pripustil zmenu žalobného petitu v zmysle návrhu právnej zástupkyne navrhovateľa. Právna zástupkyňa navrhovateľa zároveň predložila písomné vyjadrenie k vyjadreniu odporcu, v ktorom sa vyjadrila k jednotlivým námietkam odporcu, kde poukázala na to, že trestné stíhanie (a v rámci neho aj prípadný výkon väzby) predstavuje vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvoláva aj ďalšie negatívne dopady na jeho osobný život a životný osud. Zasahuje do súkromného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, preto je spôsobilý okrem porušenia práva na osobnú slobodu, garantovaného v článku 17 ods. 1 Ústavy SR, obmedziť či porušiť aj jeho právo na rešpektovanie a ochranu súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti, tak, ako to zaručuje článok 19 ods. 1 a 2 Ústavy SR. Je teda nepochybné, že trestné stíhanie, výkon väzby, prípadne výkon uloženého trestu, ktoré boli realizované v rozpore so zákonom, resp. ústavným poriadkom, sú spôsobilé vyvolať vedľa vzniku materiálnej škody aj vznik nemateriálnej ujmy vo sfére osobnostných práv. Poukazovala na ustanovenie § 11, § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Prebiehajúce trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého je síce do okamžiku právnej moci meritórneho rozhodnutia nutné pozeráť ako na nevinného, avšak samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného. Trestné stíhanie (konečne aj výkon trestu) tak zasahuje do súkromného života jednotlivca, jeho cti a dobrej povesti. Sú teda zároveň spôsobilé vedľa porušenia práva na osobnú slobodu obmedziť či porušiť právo jednotlivca na rešpektovanie a ochranu jeho súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti. Je teda nepochybné, že trestné stíhanie, poprípade výkon uloženého trestu, ktoré boli realizované v rozpore so zákonom, sú spôsobilé vyvolať vedľa vzniku materiálnej škody (majetková hodnota, o ktorú bol ukrátený majetok poškodeného) i vznik nemateriálnej ujmy. Pritom je možné konštatovať, že doba, počas ktorej beží trestné stíhanie, resp. doba, po ktorú pôsobí následne zrušené odsudzujúce rozhodnutie, je tým nelegitímnym faktorom, ktorý je treba skúmať. V takýchto prípadoch je treba príslušné obmedzenie osobnostných práv podrobiť

testu proporcionality, teda skúmaniu, či obmedzenie základného práva (či právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a právo na súkromie) je ešte primerané zhora vymedzenému verejnému záujmu. Ďalej poukazovala na to, že ústavno-právny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré bolo zastavené, treba hľadať nielen v ustanovení článku 46 ods. 3 Ústavy SR, alebo vo všeobecnej rovine, predovšetkým v článku 1 ods. 1 tohto základného zákona, teda v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorými priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Nemožno totiž prehliadnuť, že štát nemá slobodnú vôľu, ale je povinný striktne dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V tejto situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotí pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Nárok na náhradu škody, spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody, spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania, je neskorší výsledok trestného konania. V tejto súvislosti poukázala na právny názor, vyslovený uznesením Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Ncdo 15/2009. Zároveň uviedla, že navrhovateľ si uplatňuje v žalobe príslušenstvo, ktoré predstavuje náklady navrhovateľa, vynaložené na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, kde poukazovala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 7/1999, kde Najvyšší súd povedal: „Náklady spojené s predbežným prerokovaním nároku na náhradu škody podľa Zákona 58/1969 Zb. sú príslušenstvom tohto nároku“. Neexistuje teda žiadny rozumný dôvod tento právny názor neaplikovať aj na náklady, spojené s predbežným prerokovaním nároku na náhradu škody, podľa Zákona č. 514/2003 Z. z., o to viac, že tento zákon už jednoznačne rieši v minulosti neriešený právny problém, že tieto náklady nie sú trovy konania. Predbežné prejednanie nároku na náhradu škody je obligatórne a každý má právo na odbornú právnu pomoc v zmysle článku 47 ods. 2 Ústavy SR. V prípade, ak by mal poškodený sám znášať náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, došlo by k znehodnoteniu úspešnosti v spore a vzniknutý stav by bol v rozpore s článkom 46 ods. 3 Ústavy SR. Právna zástupkyňa uviedla, že nárok navrhovateľa odvodzuje od nezákonného rozhodnutia, a to uznesenia o vznesení obvinenia vyšetrovateľom OR PZ Žilina a od tohto sa potom odvíja aj ďalší sled udalostí, teda aj nárok na ušlý zisk a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy.

Zástupca odporcu uviedol, že žiadne z rozhodnutí uvádzaných v písomnom návrhu nie je možné považovať za nezákonné, resp. že v prípade rozhodnutia o väzbe sú dané podmienky v zmysle § 8 ods. 6 písm. a) Zák. č. 514/2003 Z.z. a navrhovateľ si svojim konaním predchádzajúcim rozhodnutiu o vzatí do väzby vzatie do väzby zaviniť sám. K predloženej faktúre a vyčísleniu trov obhajcu namietal vyčíslenú výšku ako aj rozsah poskytnutých právnych služieb, ktoré neboli vyčíslené v súlade s vyhláškou o odmenách, pričom navrhovateľ uhradil obhajcovi odmenu a náhrady vo väčšom rozsahu ako mu mala prináležať a týmto rozdielom došlo k vzniku na strane navrhovateľa, takáto škoda mu nevznikla v príčinnej súvislosti s trestným stíhaním, ale v príčinnej súvislosti s nesprávnym a nadhodnoteným vyúčtovaním. V prípade úspechu navrhovateľa v konaní požadoval primerané zníženie náhrady škody za trovy obhajoby v zmysle špecifikovaných námietok.

Tunajší súd rozsudkom č.k. 7C 36/2011-84 zo dňa 17.12.2012 návrh navrhovateľa zamietol, keď vychádzal z právneho názoru, že predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím podľa § 6 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 Z.z. je predovšetkým existencia nezákonného rozhodnutia, ktorá je v rozpore s objektívnym právom. Podľa ustálenej judikatúry v prípade, že dôjde k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby z dôvodu, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má v zásade rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesenie obvinenia pre nezákonnosť. Pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím nemožno paušálne vychádzať len z týchto všeobecných dôsledkov, ale je potrebné prihliadať aj na osobitné okolnosti konkrétnej trestnej veci. Uvedený záver bol vyslovený aj v rozhodnutí ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 165/02, v ktorom Ústavný súd zdôraznil, že nie každé vznesenie obvinenia, ktoré nevyústilo v právoplatne odsudzujúci rozsudok, by bolo možné paušálne považovať za nezákonné. Uznesenie o vznesení obvinenia neobsahuje konečný záver o spáchaní trestného činu a vine obvineného. Rozhodnutie je vydávané na základe dôvodného podozrenia, že obvinený spáchal trestný čin. Ak dôjde k zastaveniu trestného stíhania

alebo najmä k oslobodeniu spod obžaloby, nemusí preto vždy znamenať, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané nesprávne. Je potrebné si tiež uvedomiť, že jednotlivé dôvody zastavenia trestného stíhania a oslobodenie spod obžaloby nemajú z hľadiska hodnotenia správnosti uznesenia o vznesení obvinenia rovnaký význam. Na základe uvedených skutočností vyvodil záver, že nezákonnosť predmetného uznesenia o vznesení obvinenia nemožno vyvodiť len zo skutočnosti, že následne bola trestná vec postúpená na prejednanie priestupku, pričom je potrebné vychádzať z toho, že nebolo zistené porušenie zásad trestného konania, v zmysle ktorých pre vznesenie obvinenia podľa zákona postačuje, že zistené okolnosti nasvedčujú tomu, že bol spáchaný trestný čin a že na podklade zistených skutočností je dostatočne odôvodnený záver, že tento čin bol spáchaný určitou osobou a zo skutočností, že preukázanie viny je až vecou dokazovania vykonaného pred súdom. Trestné stíhanie bolo začaté a vedené v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku a vývojom dôkaznej situácie vo veci, ako aj konštatoval prokurátor v postúpení veci, nebola preukázaná existencia nezákonného rozhodnutia, v dôsledku ktorého mala byť škoda spôsobená. Z uvedených dôvodov nepovažoval preto nárok navrhovateľa za dôvodný.

Proti vyššie uvedenému rozsudku tunajšieho súdu podal navrhovateľ odvolanie, ktoré odôvodňoval tým, že podmienky ustanovenia § 6 Zák. č. 514/2003Z.z. nemožno vykladať extenzívne. Za správny je možné považovať taký výklad (nezákonného rozhodnutia), že nenaplnenie predpokladov o spáchaní trestného činu obvineným má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Zastavenie trestného stíhania znamená, že výsledky trestného (prípravného) konania ukazujú, že nejde o trestný čin, čo znamená, že podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo, vyšla tak najavo nezákonnosť rozhodnutia o začatí trestného stíhania o vznesení obvinenia. V tejto súvislosti poukázal na právny názor Ústavného súdu SR vyslovený v náleze č. konania II. ÚS 25/2011-33 z 24.3.2011. Okresný súd taktiež ignoroval jeho argumentáciu právnym názorom vysloveným Najvyšším súdom SR v uznesení sp.zn. 4M Cdo 15/2009. Postup okresného súdu pri výklade ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. je v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu SR týkajúcej sa predvídateľnosti súdnych rozhodnutí a princípu, že rovnakým podmienkam sa musí dať rovnaká odpoveď. Za diskriminačný možno považovať taký postup, ktorý rovnaké alebo analogické situácie rieši iným spôsobom, pričom ho nemožno objektívne a rozumne odôvodniť. Podľa nálezu Ústavného súdu III.ÚS 192/06 z 3. novembra 2006 bez toho, aby sa súd argumentačne vyrovnal so skoršími súdnymi rozhodnutiami, nekonal v súlade s princípom právnej istoty. Právne názory Ústavného súdu SR vyslovené v náleze č. II.ÚS 25/2011-33 a NS SR v uznesení 4M Cdo 15/2009 boli aplikované aj v inej veci vednej na Okresnom súde v Žiline ako aj v rozhodnutí Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co 59/2011. Žiadal rozsudok okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací vyššie uvedený rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V odôvodnení svojho zrušujúceho rozhodnutia krajský súd okrem iného uviedol, že zo zisteného skutkového stavu je možné ustáliť, že pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, zastavenie trestného stíhania, ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení trestného stíhania sa trestné stíhanie končí a zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia (viď názor publikovaný v uznesení NS SR sp. zn. 4M Cdo 15/2009 publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdu SR pod číslom 57/2010). Pri výklade pojmu nezákonného rozhodnutia v zmysle podmienok uvedených v § 3 ods. 1 písm. a/, § 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. existuje rozsiahla rozhodovacia činnosť súdu, ktorá sa zaoberala skúmaním zákonných predpokladov nároku na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia (viď napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 53/93, 1Cz 41/90 a ďalšie).

Za dôvodné považoval krajský súd odvolanie navrhovateľa proti rozsudku okresného súdu v tvrdení, že za ústavne konformný je treba považovať taký výklad § 6 zákona č. 514/2003 Z.z. (nezákonné rozhodnutie), podľa ktorého, v prípade posudzovania zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú

rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, postúpenie veci inému orgánu, ak k takému rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad v spáchaní trestného činu obvinením, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Právoplatnosťou rozhodnutia o postúpení veci inému orgánu trestné konanie končí. Uvedené závery konštatuje Ústavný súd SR v náleze č.k. II.ÚS 25/2011-33 z 24.3.2011, na ktorý poukázal v odvolacom konaní navrhovateľ (viď ďalej napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 54/2011). Už vzhľadom na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR v obdobných veciach, bol nesprávny záver okresného súdu, ak skúmal podmienky nezákonného rozhodnutia vo vzťahu k posudzovaniu, či vznesenie obvinenia bolo vydané vyšetrovateľom dôvodne alebo nedôvodne, či postup vyšetrovateľa v doterajšom štádiu konania bol zákonný a dôvodný a na základe akých skutkových okolností bola vec postúpená na prejednanie priestupku. Je potrebné totiž vychádzať z koncepcie zákona č. 514/2003 Z.z., na základe ktorého zákonodarca určil podmienky a predpoklady, na základe ktorých sa môže oprávnená osoba domáhať nároku na náhradu škody.

Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností, keďže okresný súd nesprávne vyložil predpoklady zodpovednosti štátu za škodu spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z.z., krajský súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že okresný súd bude posudzovať dôvodnosť uplatneného nároku navrhovateľa k jednotlivým (dielčim) nárokom na náhradu škody uplatnených v žalobnom návrhu.

Súd na základe vykonaného dokazovania vykonaného v pôvodnom konaní, nakoľko účastníci ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania po zrušení pôvodného rozsudku tunajšieho súdu nemali a to výsluchom navrhovateľa, výsluchom svedkov Y. C. Q. N. C., oboznámením sa s listinnými dôkaznými prostriedkami, a to najmä:

- žiadosť o predbežné prerokovanie nároku zo dňa 14.12.20109, spolu s podacím lístkom zo dňa 15.12.2009
- potvrdenka zo dňa 5.1.2009 č. 051600
- doklady z registračnej pokladne, založené na č. listu 8 spisu
- faktúra č. OF 09/67 zo dňa 2.7.2009, súčasťou ktorej je vyčíslenie náhrady trov konania s DPH za obdobie do 31.12.2008, po 1.1.2009

Z pripojeného vyšetrovacieho spisu č. ČVS ORP 1223/OVK-ZA-2008:

- uznesenie zo dňa 11.12.2008 o začatí trestného stíhania a vznesenie obvinenia
- uznesenie Okresnej prokuratúry Žilina 2Pv 1175/08-6 zo dňa 11.12.2008
- návrh na vzatie do väzby zo dňa 11.12.2008, podaný Okresnou prokuratúrou Žilina č. 2Pv 1175/08-7
- uznesenie tunajšieho súdu sp. zn. 0Tp 607/2008 zo dňa 12.12.2008, a to najmä
- odôvodnenie na str. 2 a 3
- príkaz na prijatie do väzby zo dňa 12.12.2008
- uznesenie Okresného súdu Žilina 0Tp 607/2008 zo dňa 8.1.2009
- plnomocenstvo pre JUDr. Schnellyho zo dňa 16.12.2008, založené na č. listu 89 pripojeného vyšetrovacieho spisu
- zápisnica z výsluchu poškodenej L. C. zo dňa 17.12.2008, za prítomnosti JUDr. Štefana Schnellyho,

- zápisnica o výsluchu svedka K.. I. V. zo dňa 10.3.2009, na ktorej bol prítomný aj právny zástupca navrhovateľa,
- zápisnica z výsluchu maloletej G. C. zo dňa 10.3.2009, na ktorej sa zúčastnil právny zástupca navrhovateľa,
- zápisnica z výsluchu svedka M. B. zo dňa 23.3.2009, na ktorej sa zúčastnil právny zástupca navrhovateľa,
- zápisnica z výsluchu svedka W. K. zo dňa 25.3.2009, na ktorej sa zúčastnil právny zástupca navrhovateľa,
- zápisnica z ohliadky miesta činu s fotodokumentáciou
- výpis zo živnostenského registra navrhovateľa zo dňa 7.1.2009
- odpoveď daňového úradu zo dňa 22.1.2009 z č. listu 153
- záznam o preštudovaní vyšetrovacieho spisu zo dňa 7.4.2009, ktorého sa zúčastnil právny zástupca navrhovateľa.
- návrh na podanie obžaloby
- uznesenie Okresnej prokuratúry zo dňa 18.6.2009 č. 2Pv 1175/08-27 zo dňa 18.6.2009.

Z pripojeného spisu Okresného súdu Žilina sp. zn. 0Tp 607/2008 :

- návrh na vzatie do väzby
- zápisnica o výsluchu obvineného zo dňa 12.12.2008
- žiadosť o prepustenie z väzby zo strany právneho zástupcu navrhovateľa zo dňa 19.12.2008
- zápisnica o verejnom zasadnutí zo dňa 8.1.2009
- príkaz na prepustenie obvineného z väzby na slobodu zo dňa 8.1.2009
- uznesenie 0Tp 607/2008 zo dňa 6.7.2009

zistil nasledovný skutkový stav:

Uznesením vyšetrovateľa OR PZ Žilina, č. ČVS:ORP-1223/OVK-ZA-2008 zo dňa 11.12.2008 bolo začaté trestné stíhanie a súčasne navrhovateľ stíhaný ako obvinený zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/, ods. 2 písm. d/ Trestného zákona. Proti uvedenému uzneseniu podal navrhovateľ ako obvinený ústne do zápisnice sťažnosť s odôvodnením, že to, čo je mu kladené za vinu, nie je pravda. Uznesením prokurátora OP Žilina, sp. zn. 2PV 1175/08 zo dňa 11.12.2008 bola sťažnosť navrhovateľa zamietnutá ako nie dôvodná. Z odôvodnenia predmetného uznesenia vyplýva, že prokurátor preskúmal správnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým môže sťažovateľ podať sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce týmto výrokmi napadnutému uzneseniu. Preskúmaním spisového materiálu, ktorý mu bol predložený zistil, že vyšetrovateľ ORPZ UJ AKP, Odboru justičnej polície Žilina vzniesol obvinenie na podklade skutočností, dostatočne odôvodňujúcich záver, že trestný čin spáchala konkrétna osoba. Vznesenie obvinenia odôvodňovali skutočnosť, uvádzané L. C., ktorá podrobne popisala spáchanie skutku Z. C. pri podávaní trestného oznámenia, tak, ako je to uvedené v uznesení o vznesení obvinenia. Vyšetrovateľ ďalej zabezpečil do vyšetrovacieho spisu zápisnicu o ohliadke miesta činu s fotodokumentáciou, zápisy o dychových skúškach, ako aj fotodokumentáciu ohľadne zranení, ktoré utrpela poškodená dňa 10.12.2008, ktoré postačovali na postup vyšetrovateľa podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku. Prokurátor OP nezistil v postupe vyšetrovateľa pochybenie a jeho rozhodnutie považoval za zákonné a dôvodné.

Uznesením Okresného súdu Žilina, sp. zn. OTP 607/2008 z 12.12.2008 sudca pre prípravné konanie na základe návrhu OP v Žiline zo dňa 11.12.2008 zobral navrhovateľa do väzby s tým, že lehota väzby začala plynúť dňa 10.12.2008 o 22.40 hod. Navrhovateľ proti uzneseniu o vzatí do väzby v zákonom stanovenej lehote nepodal sťažnosť.

Uznesením Okresného súdu Žilina, sp. zn. OTP 607/2008 z 8.1.2009 sudca pre prípravné konanie prepustil navrhovateľa z väzby na slobodu s tým, že určil dohľad probačného a mediačného úradníka nad navrhovateľom ako obvineným, ku ktorému je obvinený povinný sa dostaviť jedenkrát za tri týždne, podľa konkrétneho určenia probačného a mediačného úradníka Okresného súdu v Žiline, pričom obvinený je povinný prvýkrát sa dostaviť k probačnému a mediačnému úradníkovi dňa 14.1.2009 o 9.00 hod. do budovy Okresného súdu v Žiline. Zároveň uložil obvinenému povinnosti a obmedzenia, a to povinnosť pravidelne sa dostavovať na predvolanie orgánov činných v trestnom konaní a pred súd, zákaz akejkoľvek konzumácie alkoholických nápojov v domácom prostredí ako aj na verejnosti a povinnosť oznámiť policajtom, prokurátorovi a súdu každú zmenu miesta pobytu. V odôvodnení predmetného uznesenia sudca pre prípravné konanie uviedol, že obvinený vypovedal pred sudcom pre prípravné konanie v čase, keď sa rozhodovalo o návrhu prokurátora na jeho vzatie do väzby. V tejto výpovedi obvinený uviedol, že skutočnosti, špecifikované v uznesení o vznesení obvinenia sa zakladajú na pravde, poukázal na to, že dôvodom jeho konania bolo naopak správanie manželky, na ktoré takto reagoval. V ďalšom priebehu prípravného konania svedkyňa, poškodená L. C., dňa 17.12.2008 vo svojej výpovedi uviedla, že výpoveď, ktorú učinila pred vyšetrovateľom 11.12.2008 podávala tendenčne, pričom si myslela, že manželka iba postraší, tak, aby sa do budúcnosti správal lepšie. Zdôraznila, že skutok, ktorý sa manželovi kladie za vinu nespáchal. Svoju predchádzajúcu výpoveď v tam uvedenom kontexte odôvodňovala aj tým, že bola rozrušená a sama mala požitý alkohol. Sudca pre prípravné konanie preskúmal predložený vyšetrovací spis, celú doposiaľ zabezpečenú materiu, pričom konštatoval, že aj v tomto štádiu konania je dôvodné podozrenie, že obvinený sa trestnej činnosti, ktorá mu je vyšetrovateľom kladená za vinu dopustil tak, ako je to popísané v uznesení o vznesení obvinenia. V tomto štádiu konania ku dňu rozhodovania sudcu pre prípravné konanie boli v spisovom materiáli zabezpečené iba vyššie špecifikované dôkazy. Aj napriek zmene postoja a výpovedi svedkyne poškodenej k veci je potrebné poukázať na výpoveď obvineného pred sudcom pre prípravné konanie v čase, keď sa rozhodovalo o návrhu prokurátora na jeho vzatie do väzby. V tom čase sa obvinený k trestnej činnosti v podstate priznával, pričom na svoju obranu poukazoval iba na to, že konania popísané v uznesení o vznesení obvinenia sa dopúšťal iba v dôsledku predchádzajúceho správania manželky k nemu a vzájomných konfliktov, ktoré medzi sebou mali. Sudca pre prípravné konanie zmenu výpovede svedkyne poškodenej zhodnotil na verejnom zasadnutí, tak, že táto bola vykonaná z dôvodu, aby sa v trestnom stíhaní manželka nepokračovalo, pričom ako sama priznala, samotné oznámenie veci polícii svojim spôsobom oľutovala. Aj napriek uvedenému stavu, porovnaním jednotlivých častí výpovede svedkyne poškodenej vo výpovediach z 11.12.2008 a 17.12.2008 mal sudca pre prípravné konanie preukázané, že v neskoršej výpovedi svedkyňa - poškodená nepopierala všetky formy protiprávneho konania, ktorého sa mal voči nej dopúšťať manžel. V porovnaní s jej prvou výpoveďou menovaná v druhej výpovedi nepoprela tú skutočnosť, že by sa obvinený voči nej nedopúšťal konania, uvedeného v uznesení o vznesení obvinenia v tej podobe, že by jej osobné veci neschovával, a že by ju nekopol nohou do tela. Svedkyňa za týmto účelom poukazovala aj na tú skutočnosť, že v dôsledku manželovho správania bola nútená vyhľadať pomoc psychiatra. Vzhľadom na doterajšie okruhy dôkaznej materiu mal sudca pre prípravné konanie aj v tomto štádiu konania preukázanú vyššiu mieru dôvodného podozrenia, že obvinený sa konania, špecifikovaného v uznesení o vznesení obvinenia skutočne dopustil. Z uvedeného dôvodu bol postup vyšetrovateľa v doterajšom štádiu konania zákonný a dôvodný. Všetky skutočnosti, ktoré boli uvádzané tak obvineným na svoju obranu, ale i svedkyňou - poškodenou, budú v ďalšom priebehu konania preverované dôkazmi, vyhodnotením ktorých bude možné následne zodpovedať otázku vyvodenia novej trestnej zodpovednosti obvineného za svoje konanie.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Žilina uznesením zo dňa 18.6.2009 pod. sp. zn. 2PV 1175/08-27 trestnú vec obvineného Z. C., stíhaného pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/, ods. 2 písm. d/ Trestného zákona postúpil Obvodnému úradu v Žiline, Odboru všeobecnej vnútornej správy, pretože výsledky vyšetrovania preukazujú, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom. V odôvodnení predmetného uznesenia prokurátor uviedol, že po skončení vyšetrovania bol súvisiaci spisový materiál predložený na Okresnú prokuratúru v Žiline na ďalšie konanie

s návrhom na podanie obžaloby, pričom s návrhom vyšetrovateľa sa stotožnil a bol toho názoru, že konaním obvineného bol naplnený iba priestupok proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d/ Zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. S poukazom na vykonané dokazovanie konštatoval, že na základe trestného oznámenia L. C. zo dňa 10.12.2008 bolo voči Z. C. dňa 10.12.2008 vznesené obvinenie pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/, ods. 2 písm. d/ Trestného zákona. K vzneseniu obvinenia došlo v súlade so zákonom, keď na základe vyjadrenia Lenky Kubičkovej existovalo dôvodné podozrenie zo spáchania tohto trestného činu zo strany Z. C., a teda postup podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku, vznesenie obvinenia Z. C. bol dôvodný. S poukazom na zabezpečené dôkazy bol prokurátor toho názoru, že konanie Z. C. nie je možné posúdiť ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby, ale jeho konanie, ktorého sa dopustil dňa 10.12.2008 by mohlo byť posúdené ako priestupok proti občianskemu spolunažívaniu.

Navrhovateľ listom zo dňa 14.12.2009, adresovaným Ministerstvu spravodlivosti SR, podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku podľa § 15 ods. 1 Zákona č. 514/2003 Z. z., v ktorej si uplatnil náhradu škody, spočívajúcu v trovách obhajoby vo výške 1.659,69 EUR ušlého zisku vo výške 5.000,-- EUR, nakoľko v období väzby nemohol svoju prevádzku - obchod prevádzkovať, keď poukazoval na to, že zisk v roku 2006 v mesiacoch november a december, predstavoval sumu 132.500,-- SKK a v roku 2007 uvedených mesiacov sumu 64.718,-- SKK a v súlade s ustanovením § 17 ods. 2 Zákona 514/2003 si uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 33.194,-- EUR a zároveň príslušenstvo svojho nároku, ktorým sú trovy právneho zastúpenia v konaní o predbežnom prejednaní nároku vo výške 1.026,32 EUR (jeden úkon 506,21 EUR + 6,95 EUR režijný paušál = 513,16 EUR x 2 úkony, prevzatie, príprava a písomné podanie.) Na uvedenú žiadosť Ministerstvo spravodlivosti žiadnym spôsobom nereagovalo v zákonom stanovenej šesť mesačnej lehote.

Z pripojeného vyšetrovacieho spisu mal súd za preukázané, že navrhovateľ udelil dňa 16.12.2008 plnú moc JUDr. Štefanovi Schnellymu, advokátovi, na zastupovanie v predmetnej trestnej veci.

Z príjmového pokladničného dokladu č. R zo dňa 5.1.2009 mal súd za preukázané, že navrhovateľ zaplatil JUDr. Štefanovi Schnellymu sumu 50.000,-- SKK ako účel platby je uvedené trovy právneho zastupovania. Zvolený obhajca faktúrou č. U zo dňa 2.7.2009 vyúčtoval trovy právneho zastúpenia v predmetnej trestnej veci, kde uviedol sumu 1.348,90 EUR, režijný paušál 66,93 EUR, uhradený preddavok klientom mínus 1.496,59 EUR a zároveň uvedené mínus 96,11 EUR. Súčasťou predmetnej faktúry je aj vyčíslenie náhrady trov konania, kde je odmena advokáta vyčíslená za jednotlivé úkony právnej pomoci vo výške 1.684,83 EUR. Pri poskytnutom preddavku dňa 16.12.2008 - 10.000,-- SKK, dňa 5.1.2009 - 10.000,-- SKK, preddavok nehoda 40.000,-- SKK - vyúčtovanie nehoda mínus 210,70 EUR. Celkom je vyúčtovaný preplatok mínus 96,11 EUR.

K uplatnenému ušlému zisku navrhovateľ na pojednávaní uviedol, že je živnostník. Spolu s manželkou majú spoločný obchod, avšak každý má svoju kasu. Tovar majú v jednom priestore. V čase neprítomnosti si to navzájom účtujú. V decembri, teda v čase, keď bol vo väzbe, bývajú najväčšie tržby a keby bol v tomto čase v predajni, mohol zarobiť 5.000,-- EUR. Túto skutočnosť preukazoval výpisom z pokladní za roky 2006 a 2007 v období november až december, obrat v roku 2006 uvedených mesiacov predstavoval sumu 4.398,20 EUR a v roku 2007 sumu 2.148,24 EUR. Navrhovateľ poukazoval na to, že v uvedených rokoch mal zisk a suma 5.000,-- EUR predstavuje ušlý zisk za obdobie, keď bol navrhovateľ vo väzbe, teda za 29 dní. Navrhovateľ poukazoval na to, že na porovnanie by mohol doložiť daňové priznania za predchádzajúce obdobie, ktoré však v priebehu celého konania nepredložil.

K nároku na priznanie nemajetkovej ujmy navrhol navrhovateľ vypočuť svedkov z rodinného a spoločenského prostredia, nakoľko v dôsledku trestného stíhania sa mu obrátil celý život. Rodina ho odsudzovala, susedia, kamaráti a známi celkovo ho ignorovali, nezdravili ho, a to preto, že bol vzatý do väzby, čo bol len následok uznesenia o vznesení obvinenia, ktoré považuje za nezákonné.

Súd vo veci vypočul ako svedkyňu Y. C., sestru navrhovateľa, ktorá vo svojej výpovedi uviedla, že s navrhovateľom sa o predmetnej veci nikdy nerozprávala, nakoľko to nikdy nikomu nechcel povedať.

Rozprávala sa o tom iba s druhým bratom. O tom, že bol navrhovateľ vo väzbe sa dozvedela s nejakým časovým odstupom. Povedali jej to cudzí ľudia, a preto volala svojmu staršiemu bratovi, ktorý jej to potvrdil. Túto situáciu vnímala veľmi ťažko, nakoľko v tom čase mali veľmi chorého otca, ktorému to povedali až neskôr. Otec to veľmi ťažko znášal, pretože navrhovateľ bol jeho obľúbenec a postavil sa k tomu tak, že ho skoro chcel zaprieť. Neskôr sa mu zhoršil zdravotný stav a následne po nejakom čase zomrel. S navrhovateľom bola v kontakte, avšak navrhovateľ sa prestal s ňou stretávať, lebo sa jej hanbil ukázať na oči. Toto vnímala veľmi ťažko. Vzťahy sa im nezhoršili, jednoducho sa prestali sýkať, pretože sa navrhovateľ zamlčoval. Podarilo sa jej s ním skontaktovať asi až dva roky po tom, čo sa udiali tieto udalosti. Avšak nikdy nerozoberali situáciu, prečo bol vo väzení. Bolo to pre nich tabu, pretože on to nikdy nechcel riešiť, pretože sa hanbil. V predchádzajúcom období sa ako súrodenci a rodina vždy stretávali, navštevovali sa rodiny, chodili na rôzne akcie a potom takmer dva roky nebolo nič. Aj v deň, keď otec zomrel, navrhovateľovi volali, aby prišiel, avšak neprišiel, pretože sa s tým nedokázal vysporiadať. Švagriná jej povedala, že mali určité problémy, avšak nikdy sa o tom nechceli baviť. Všetkých to mrzí. Poukazovala na to, že sú veci, ktoré rodina rozoberá a ktoré nie, a keď si brat želal, že to rodina nemá vedieť, tak sa o tom ani nerozprávali. Avšak nejaké informácie z piatej ruky ju nezaujímali, nevedela uviesť ani ako dlho bol navrhovateľ vo väzbe. Stačilo jej však, keď ho videla, ako vyzerá. Jej pohľad na brata sa však nezmenil, je to jej brat, len je to hanba pre rodinu. Uviedla, že vzťah navrhovateľa a jeho manželky je úplne normálny, taký, aký bol aj predtým. Nikdy tam nevidela žiadny problém, a preto bola veľmi prekvapená, čo všetko sa malo udiať a že z toho vznikli až také následky. S bratom nemá žiaden problém a je rada, že jej konečne zdvíha aj telefón a že za ním môže prísť aj do roboty a normálne sa spolu porozprávajú. Nie je to až také vrúcne, v podstate je to chladnejšie, ako keby bola cudzia. Uviedla, že si myslí, že jeho správanie ovplyvnila táto skutočnosť a všetko po tom, čo sa udialo. V čase, keď sa tieto udalosti diali, navrhovateľ nezdvíhal telefón, nemali bližšie informácie, nevedeli, čo sa deje, tak mu ani nič nemohli vyčítať. Vlastne až potom, keď zomrel otec, tak mu to vyčítali, že tieto okolnosti, ktoré nastali, urýchlili odchod otca. Svedkyňa uviedla, že predtým ako bol vzatý do väzby nevedela o tom, že by bol niekedy odsúdený.

Svedkyňa N. C., ktorá je rodinnou priateľkou navrhovateľa a jeho rodiny, vo svojej svedeckej výpovedi uviedla, že o tom, že voči navrhovateľovi bolo vedené trestné stíhanie, sa dozvedela až s určitým odstupom po tejto skutočnosti. S navrhovateľom aj s jeho rodinou udržiavali blízke rodinné kontakty, chodievali na rodinné oslavy, na rôzne posedenia a podujatia a keď sa im na dlhší čas odmlčal, nevedeli, čo sa stalo. Až potom jej manžel povedal, že navrhovateľ bol vo väzbe a že išlo o nejakú rodinnú záležitosť, avšak nechcelo sa jej tomu veriť, pretože navrhovateľa pozná ako mierumilovného zábavného človeka a takejto veci nemohla uveriť. Toto si doma povedali a v podstate sa už o tom ani nijako moc ďalej nebavili. Snažili sa aj s navrhovateľom neskôr skontaktovať. Podarilo sa im to až so značným odstupom času, avšak navrhovateľ zostal veľmi zvláštny, zostal uzavretý. Rozprávala sa o tom aj s manželkou navrhovateľa, ktorá však o tom nechcela hovoriť, cítila sa veľmi trápne a ponižujúco. Zasiahlo to celú rodinu. O tom, čo sa konkrétne stalo, sa však s nikým nebavili. Túto tému nechceli rozoberať ani so sestrou navrhovateľa a ani s ich priateľmi. Svedkyňa uviedla, že sa jej nechce veriť, že by sa takéto niečo mohlo stať. S navrhovateľom potom prestali menej komunikovať, a to aj z toho dôvodu, že sa im neozýval. Odmlčal sa a svedkyňa nevedela uviesť, ako sa skončilo trestné stíhanie. Vedela o tom, že bol neprávom zatvorený asi mesiac. Pýtala sa na to aj navrhovateľa, avšak nechcel to viacej rozoberať, a to ani jeho manželka.

Právna zástupkyňa navrhovateľa vo svojom záverečnom vyjadrení zotrvala na doterajších stanoviskách a vyjadreniach, zdôraznila, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti začatia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Poukázala na právny názor vyslovený Uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Ncdo/15/2009, ktorého je úplne zrejmé, že aktuálna judikatúra vysvetľuje nezákonné rozhodnutie „a jeho zrušenie“ úplne rovnako ako pôvodne vo vzťahu k Zákonu č. 58/1969 Zb. Trestné stíhanie a v rámci neho aj prípadný výkon väzby predstavuje vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvoláva i ďalšie negatívne dopady na jeho osobný život a životný osud. Zasahuje do súkromného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, a preto je spôsobilý okrem porušenia práva na osobnú slobodu garantovanú článkom 17 ods. 1 Ústavy SR, obmedziť a porušiť aj jeho právo na rešpektovanie a ochranu súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti tak ako to zaručuje článok 19 ods. 1 a 2 Ústavy SR. Je teda nepochybné, že trestné stíhanie, výkon väzby prípadne výkon uloženého trestu, ktoré boli realizované

v rozpore so zákonom, resp. ústavným poriadkom sú spôsobilé vyvolať vedľa vzniku materiálnej škody aj vznik nemateriálnej ujmy vo sfére osobnostných práv. Navrhla preto aby súd návrhu v celom rozsahu vyhovel a zaviazal odporcu na náhradu trov konania.

Zástupca odporcu vo svojom záverečnom vyjadrení naďalej zotrval na stanovisku, v zmysle ktorého nárok navrhovateľa je v celom rozsahu nedôvodný a to aj po vydaní zrušujúceho uznesenia krajským súdom. Toto stanovisko odvodzoval z tej skutočnosti, že krajský súd síce vyslovil v zrušujúcom uznesení názor, v zmysle ktorého je potrebné poukazovať alebo riadiť sa judikatúrou súdov SR, ktorá vo všeobecnosti ustanovila, že ten kto, proti komu bolo vedené trestné stíhanie a následne bol oslobodený spod obžaloby zásadne má právo na náhradu škody, pričom však krajský súd vo svojom uznesení naznačil, že takýto postup alebo takýto pohľad na vec by mal byť v každom prípade, s čím ale zásadne nesúhlasí. Podľa názoru odporcu okresný súd v prvom rozsudku správne posudzoval dôvodnosť vedenia samotného trestného stíhania a jeho začiatku, tak ako to bolo aj uvedené v prvom rozsudku okresného súdu, ktorý bol následne krajským súdom zrušený. Skutočnosť, že náhrada škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania je posudzovaná ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a to uznesením o vznesení obvinenia, ktoré je neskôr zrušené, nie je možné vždy a v každom prípade, v prípade každého vznesenia obvinenia považovať takéto rozhodnutia a zrušenie tohto vznesenia obvinenia za nezákonné. Aj podľa názoru Ústavného súdu SR vysloveného v uznesení 1US 548/2012 je pri posúdení takéhoto nároku na náhradu škody nevyhnutné prihliadnuť na všetky okolnosti daného prípadu a až potom je možné prijať záver o skutočnosti, či bolo uznesení o vznesení obvinenia, či spĺňa podmienky nezákonného rozhodnutia alebo nie. Tak ako bolo už v predchádzajúcom konaní zo strany odporcu uvádzané, zákon zodpovednosti za škodu tento nárok nepriznáva automaticky, bol odvodený judikatúrou a aj judikatúra hovorí, že po splnení zákonných podmienok a prihliadnutí na všetky okolnosti daného prípadu tak ako teda je to uvedené v tomto uznesení Ústavného súdu, na ktoré odporca poukázal, a tak ako to je uvedené aj v ďalších rozhodnutiach, napríklad Ústavného súdu ČR, na ktoré už odporca poukazoval v predchádzajúcom priebehu konania. Pokiaľ by mal súd za to, že nárok takto uplatnený je dôvodný a predmetné uznesenie o vznesení obvinenia je nezákonným rozhodnutím, na základe ktorého by mala byť navrhovateľovi priznaná škoda, uviedol, že tak ako je navrhovateľom požadovaná náhrada škody nebola v konaní preukázaná. V prvom rade poukázal na skutočnosť, že zákon o zodpovednosti za škody rozlišuje škodu spôsobenú jednak nezákonným rozhodnutím, jednak rozhodnutím o vzatí do väzby. Navrhovateľ v tomto konaní uplatnil si nároky v súvislosti s uznesením o vznesení obvinenia, ktoré má byť nezákonným rozhodnutím, a preto len prípadná škoda, ktorá bola spôsobená týmto rozhodnutím, môže byť vo vzťahu k tomuto rozhodnutiu posudzovaná a následne prípadne aj priznaná. Čo sa týka uplatnenej náhrady trov navrhovateľa, k tejto skutočnosti a otázke sa už vyjadrili v priebehu predchádzajúceho konania na prvom stupni, kde aj vo svojom vyjadrení z 31.10.2012 odporca namietol niekoľko úkonov, ktoré mali byť vykonané v rámci právneho zastúpenia a na tomto svojom vyjadrení naďalej zotrval. Vo vzťahu k uplatnenému ušlému zisku poukázal na tú skutočnosť, že tento jednak nebol žiadnym spôsobom zo strany navrhovateľa relevantne preukázaný a jednak pokiaľ by aj súd mal tento ušlý zisk za preukázaný, navrhovateľ si ho uplatňuje za obdobie výkonu väzby, pričom nárok je uplatnený ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ktorým má byť vznesenie obvinenia. Vznesenie obvinenia a začatia trestného stíhania spôsobuje rôzne, iné následky v živote obvineného ako vzatie obvineného do väzby. Tieto následky nie je možné zamieňať a nie je možné ani ich navzájom nejakým spôsobom prepájať. Na toto poukázal vo svojom uznesení, resp. v náleze aj Ústavný súd SR, ide o nález 2US 163/2013, resp. takisto rovnaký názor vyslovil vo svojom uznesení aj Najvyšší súd SR zo dňa 31.7.2012 sp. zn. 6Cdo/37/2012. Pokiaľ teda navrhovateľom požadovaný ušlý zisk, mal byť spôsobený za obdobie, v ktorom nemohol vykonávať svoju podnikateľskú činnosť, lebo bol vo výkone väzby, táto skutočnosť sa žiadnym spôsobom nevzťahuje k vzneseniu obvinenia a nejedná sa o prípadnú škodu, ktorá by mohla byť spôsobená uznesením o vznesení obvinenia. Vo vzťahu k uplatňovanej náhrade nemajetkovej ujmy platí rovnaká argumentácia s tým dovetkom, že vykonané dokazovanie, ktoré prebehlo a to predovšetkým výsluchom navrhovateľa a výsluchom svedkov, vzťahovalo sa k následkom, ktoré mali byť v prípade navrhovateľa spôsobené vykonaním väzby. V tomto smere vyjadrovala sa jednak sestra navrhovateľa a jednak ich rodinná známa, pričom v tejto súvislosti poukázal aj na to, že navrhovateľ bol už v minulosti viackrát či už trestne stíhaný alebo dokonca aj odsúdený a obidve svedkyne aj navrhovateľ sa vyjadril, že ak nastala zmena vo vzťahu správania sa k okoliu navrhovateľa alebo v jeho postavení, tak sa vzťahovala práve k výkonu väzby, pričom v tejto súvislosti opätovne poukázal na to, že nárok je uplatnený vo vzťahu k uzneseniu o

vznesení obvinenia. Vzhľadom na uvedené odporca zotrval na tom stanovisku, že nárok je v celom rozsahu nedôvodný a žiadal ho zamietnuť.

Podľa § 1 písm. a) Zákona č. 514/2003 Z. z. tento zákon upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci.

Podľa § 3 ods. 1 Zákona č. 514/2003 Z. z. štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- d) nesprávnym úradným postupom

Podľa § 3 ods. 2 Zákona č. 514/2003 Z. z. zodpovednosti podľa ods. 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a) 1 Zákona č. 514/2003 Z. z. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1 koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti SR, ak škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 5 ods. 1 Zákona č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Podľa § 6 ods. 1 Zák. č. 514/2003 Z. z. ak tento zákona neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Podľa § 6 ods. 2 veta prvá Zák. č. 514/2003 Z. z. právo podľa ods. 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov.

Podľa § 8 ods. 5 pís. c) Zák. č. 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol vzatý do väzby, ak vec bola postúpená inému orgánu.

Podľa § 8 ods.6 písm. a) Zák. č. 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody nevznikne

ak si osoba uloženie trestu, ochranného opatrenia alebo väzbu zavinila sama,

Podľa § 15 ods. 1 Zák. č. 514/2003 Z. z. nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním, alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len žiadosť) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 16 ods. 1 Zák. č. 514/2003 Z. z. ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku, alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Podľa § 17 ods. 1 Zák. č. 514/2003 Z. z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 Zákona č. 514/2003 Z. z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 18 ods. 1 Zákona č. 514/2003 Z. z. náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie, alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí, a inom pozbavení osobnej slobody, alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené, alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

Podľa § 18 ods. 3 Zák. č. 514/2003 Z. z. súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia vo výške ustanovenej osobitným predpisom. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

Podľa 226 O.s.p. ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Súd v konaní postupoval podľa § 132 O. s. p., podľa ktorého súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Pritom starostlivosť prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo včítane toho, čo uviedli účastníci. Rozhodnutie bolo vydané v súlade s § 153 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné ak o nich, alebo o ich pravosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti. Medzi účastníkmi bol sporný právny základ nároku navrhovateľa, ako aj výška uplatnenej náhrady, rozsah poskytnutých služieb právnej pomoci, vyčíslenie ušlého zisku ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy.

Zo skutkového vymedzenia návrhu, ktoré právna zástupkyňa navrhovateľa spresnila na pojednávaní dňa 24.10.2012 navrhovateľovi mala vzniknúť škoda v dôsledku nezákonného rozhodnutia - uznesenia o vznesení obvinenia zo dňa 11.12.2008 vydaného vyšetrovateľom ORPZ Žilina ČVS: ORP-1223/OVK-ZA-2008. Na tomto mieste je potrebné uviesť, že sporové konanie je ovládané zásadou dispozíciou, podľa ktorej platí, že súd je viazaný žalobou, teda tým, ako navrhovateľ vymedzil predmet konania; nárok uplatnený žalobou je vymedzený opísaním rozhodujúcich skutkových okolností a žalobným návrhom (petitom). Rozhodujúcimi skutočnosťami v zmysle § 79 ods. 1 O. s. p. sú údaje, ktoré sú potrebné k tomu, aby bolo jasné o čom a na akom skutkovom podklade má súd rozhodnúť. V žalobe preto musia byť uvedené také skutočnosti, ktorým je opísaný skutok (skutkový dej), na základe ktorého je uplatnený nárok. Určujúce je uvedenie tých skutočností, ktoré umožňujú celkom jednoznačnú individualizáciu uplatneného nároku. Právna kvalifikácia uskutočňovaná súdom je závislá od skutkových okolností, ako aj právneho dôvodu uvádzaného v žalobe, preto pokiaľ navrhovateľ trvá na návrhu z dôvodu ktorý uvádza, je súd s týmto jeho návrhom viazaný. V danom prípade, so zreteľom na to, ako a čím navrhovateľ vymedzil skutkový rámec, z ktorého vyvodzoval svoj nárok na náhradu škody a zaplatenie žalovanej sumy je zrejmé, že pre uplatnenie nároku v súdnom konaní považoval za rozhodujúce uznesenia o vznesení obvinenia zo dňa 11.12.2008 vydaného vyšetrovateľom ORPZ Žilina ČVS: ORP-1223/OVK-ZA-2008, napriek tomu však časť trov obhajoby, ušlého zisku a nemajetkovej ujmy odvodzoval od tej skutočnosti, že bol rozhodnutím OS Žilina sp. zn. OTp 607/2008 zo dňa 12.12.2008 vzatý do väzby.

Súd na základe vyššie uvedeného skutkového vymedzenia návrhu základ nároku navrhovateľa na náhradu škody posudzoval podľa ust. § 1 písm. a), § 3 ods. 1 písm. a) Zákona č. 514/2003 Z. z. Predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je predovšetkým existencia nezákonného rozhodnutia, ktoré je v rozpore s objektívnym právom, ďalej

existencia škody ako majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch a príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím. Zodpovednosť štátu (až na prípady hodné osobitného zreteľa) je podmienená využitím riadnych opravných prostriedkov smerujúcich proti nezákonnému rozhodnutiu.

K uplatneniu práva na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia v danej veci došlo na základe tej skutočnosti, že trestné stíhanie navrhovateľa bolo postúpené Obvodnému úradu v Žiline na prejednanie veci ako priestupok. Vo vzťahu k takto vymedzenému a uplatnenému nároku súd pri jeho posudzovaní vychádzal z vyššie citovaného právneho názoru vysloveného Krajským súdom v Žiline v rozhodnutí č.k. 7Co 58/2013-116 zo dňa 10.4.2013, ktorý je pre súd záväzný a podľa ktorého v prípade posudzovania zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, postúpenie veci inému orgánu, ak k takému rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad v spáchaní trestného činu obvinením, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Právoplatnosťou rozhodnutia o postúpení veci inému orgánu trestné konanie končí. Ten proti ktorému bolo trestné stíhanie postúpené na prejednanie priestupku, má teda podľa ust. § 1, § 3 ods. 1 písm. a) Zák. č. 514/2003 Z.z zásadne právo na náhradu škody, spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia.

Súd mal v konaní za preukázané, že v súvislosti so začatím trestného stíhania a vznesenia obvinenia si navrhovateľ zvolil obhajcu. Ak v súvislosti s rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní fyzická osoba vynaložila náklady na trovy obhajoby smerujúce k odstráneniu nežiaducich právnych dôsledkov na obvineného (navrhovateľa), štát zodpovedá za takto vzniknutú škodu podľa § 1 ods. 1, § 3 ods. 1 písmeno a/ Zák. č. 514/2003 Z. z., a to bez ohľadu na skutočnosť, či v trestnom konaní bol obvinenému obhajca ustanovený alebo či si ho zvolil sám. V konkrétnom prípade súd dospel k názoru, že navrhovateľ si dôvodne zvolil obhajcu pre trestné konanie, ktoré bolo v konečnom dôsledku postúpené na prejednanie priestupku. V súvislosti so zvolením si obhajcu mu nepochybne vznikli trovy. Trovy obhajoby navrhovateľ uhradil svojmu obhajcovi na základe vyúčtovania zo dňa 2.7.2009, v ktorom obhajca špecifikoval jednotlivé úkony, pričom vychádzal z vyhl.655/2004 Z.z.

Súd posudzoval účelnosť vyčíslených trov obhajoby, ktoré obhajca musel vynaložiť v súvislosti s odstránením nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia a dospel k záveru, že v súvislosti s odstránením nezákonného stavu, obhajcom vyčíslené trovy právneho zastúpenia účelne vynaložené boli: prevzatie a príprava zastúpenia zo dňa 16.12.2008, účasť na výsluchoch : L. C. dňa 17.12.2008 od 10.00 hod. do 12.15 hod., opatrovníka dňa 10.3.2009 od 8.15 hod. do 8.45 hod., mal. G. dňa 10.3.2009 od 9.00 hod. do 9.30 hod., svedka B. M. dňa 23.3.2009 od 8.25 do 8.45 hod., svedka K.Ž. W. dňa 23.3.2009 od 9.15 hod. do 9.35 hod., preštudovanie spisu dňa 7.4.2009 od 14.00 hod. do 14.30 hod. Pokiaľ obhajca v špecifikácii vyúčtovania účtoval úkon porada s klientom dňa 16.12.2009, kedy však zároveň aj prevzal zastúpenie, takéto vyúčtovanie je v rozpore s ust. § 14 ods. 1 pís. a) Vyhl. MS SR 655/2004 Z.z., nakoľko prevzatie a príprava zastúpenia alebo obhajoby vrátane prvej porady s klientom je potrebné posudzovať ako jeden úkon právnej pomoci a takto ho účtovať a nie ako dva úkony právnej pomoci.

Pri preskúvaní hodnoty jedného úkonu právnej pomoci vychádzal súd z ust. § 12 ods. 3 písm. c) citovanej vyhlášky.

V roku 2008, v čase uskutočnenia úkonov prevzatia a prípravy obhajoby a účasť na výsluchu L. C. predstavoval výpočtový základ sumu 19.045,- Sk, z čoho 1/6 predstavovala sumu 3.174,- Eur, čo v prepočte na euro predstavuje 105,36 Eur a režijný paušál sumu 190,- Sk, v prepočte na euro 6,31.

V roku 2009, v čase výsluchu svedkov a preštudovania spisu výpočtový základ predstavoval sumu 20.950,- Sk, z čoho 1/6 predstavovala sumu 3.491,66 Sk čo v prepočte na euro predstavuje sumu 115,90 Eur a režijný paušál sumu 6,95 Eur.

Za dva úkony v roku 2008 podľa § 14 ods. 1 písm. a) a d) citovanej vyhlášky predstavujú trovy obhajoby spolu s režijným paušálom sumu 223,34 Eur.

Pri preskúmaní hodnoty úkonov vykonávaných pri výsluchu svedkov v roku 2009 a pri oboznámení sa z výsledkami vyšetrovania súd vychádzal z ust. § 14 ods. 1 písm. d) citovanej vyhlášky. Vyúčtovanie obhajcom, ktorý účtoval trovy obhajoby vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny za každý úkon pri výsluchu svedkov samostatne nie je v súlade s uvedeným ustanovením. Podľa uvedeného ustanovenia za výsluchy svedkov dňa 10.3.2009 (mal. G., opatrovník) v celkovom trvaní 1 hod. prináleží obhajcovi odmena za jeden úkon vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny 115,90 Eur, za výsluchy svedkov dňa 23.3.2009 (B. M., K.Á. W.) v celkovom trvaní 40 min. prináleží odmena za jeden úkon vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny 115,90 Eur, a nie za 4 úkony ako účtoval obhajca. Za preštudovanie vyšetrovacieho spisu prináleží odmena za jeden úkon vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny 115,90 Eur.

Za tri úkony v roku 2008 podľa § 14 ods. 1 písm. d) citovanej vyhlášky predstavujú trovy obhajoby sumu spolu s režijným paušálom sumu 368,55 Eur + 19% DPH 70,02 Eur predstavujú sumu 438,57 Eur.

Celkovo účelne vynaložené trovy obhajoby, ktoré bolo nevyhnutné vynaložiť k odstráneniu nežiaducich právnych dôsledkov na obvineného (navrhovateľa) v súvislosti s vydaním nezákonného rozhodnutia, uznesenia o vznesení obvinenia predstavujú sumu 661,91 Eur, čo predstavuje škodu, ktorá navrhovateľovi preukázateľne vznikla v súvislosti s vydaním nezákonného rozhodnutia, uznesenia a o vznesení obvinenia, teda je tu daná príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody.

Pokiaľ ide o uznesie OS Žilina o vzatí do väzby, od ktorého navrhovateľ odvíjal nároky v súvislosti s trovami obhajoby, ušlý zisk a nemajetkovú ujmu, súd považuje za potrebné zdôrazniť, že vzhľadom na skutkové vymedzenie návrhu sa navrhovateľ domáhal náhrady škody v príčinnej súvislosti s nezákonnosťou obvinenia, a nie v súvislosti s nezákonnosťou väzby. Rozhodnutie o vzatí do väzby nadobudlo právoplatnosť a nebolo zvrátené riadnym ani mimoriadnym opravným prostriedkom. Vznik tejto zodpovednosti ďalej predpokladá, že sa nezákonné rozhodnutie zrušilo, teda zbavilo právoplatnosti. Nezákonnosť rozhodnutia nie je účelné a dokonca ani možné preskúmať v samotnom konaní o náhradu škody. Pre konanie o náhradu škody platí, že nezákonnosť rozhodnutia musí v čase prejednávania nároku poškodeného subjektu už vysloviť príslušný orgán, ktorý je v zmysle príslušných procesných predpisov oprávnený nezákonné rozhodnutie zrušiť alebo zmeniť. Potom nevyhnutne platí, že súd rozhodujúci o uplatnenom nároku na náhradu škody nie je oprávnený posudzovať zákonnosť (nezákonnosť) rozhodnutia, v ktorého dôsledku došlo k vzniku škody. Túto otázku nemôže riešiť ani ako predbežnú, keďže tú už dostatočne preukázane vyriešil orgán určený platnými právnymi predpismi, ktorého autoritu musí rešpektovať aj súd rozhodujúci v konaní o náhradu škody. V zásade platí, že právo na náhradu škody je možné uplatniť až vtedy, keď právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, zrušil alebo zmenil pre jeho nezákonnosť príslušný orgán. Účelom predmetného konania teda nie je preskúmať a revidovať vyššie uvedené právoplatné rozhodnutie OS Žilina o vzatí do väzby. Predmetné uznesenie nie je možné považovať za nezákonné rozhodnutie, a to ani z dôvodu, že predmetná vec bola neskôr prokurátorom postúpená na prejednanie priestupku.

Príčinou väzby navrhovateľa nebolo vydanie uznesenia o vznesení obvinenia, ale rozhodnutie súdu o jeho vzatí do väzby. Je potrebné rozlišovať rozhodnutie o vznesení obvinenia a rozhodnutie o väzbe. Zákon č. 514/2003 Z.z. rozlišuje škodu spôsobenú jednak nezákonným rozhodnutím a jednak rozhodnutím o vzatí do väzby. Obsahuje osobitnú úpravu o škodových nárokoch vzniknutých v súvislosti s väzbou, vzhľadom na existenciu tejto špeciálnej úpravy súd nemôže pri vyčíslení škody uplatnenej iba v súvislosti s nezákonnosťou uznesenia o vznesení obvinenia zahrnúť do tejto škody aj nároky spojené s obdobím väzby, pretože navrhovateľ si náhradu škody navyše aj z tohto dôvodu neuplatnil, ale uplatnil si ju len a len z dôvodu nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia. K uvedenému záveru dospel súd na základe nálezu II.ÚS SR 163/2013 zo dňa 13.11.2013, v ktorom ústavný súd uviedol, že „uvedenému postupu prisvedčuje aj špeciálna právna úprava o zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonnosťou väzby, ktorej uvaleniu musí síce vždy predchádzať obvinenie (t. j. uzneseniu o vzatí do väzby musí vždy predchádzať uznesenie o vznesení obvinenia), avšak to automaticky neznamená,

že po vznesení obvinenia musí byť obvinený vždy vzatý aj do väzby (obvinený môže byť stíhaný aj na slobode, pozn.). Ak by to tak totiž bolo, potom by zákonodarca nemal potrebu navyše osobitne upravovať aj otázku zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonnou väzbou, pretože tá by sa automaticky odvíjala od nezákonného obvinenia. Osobitná právna úprava o zodpovednosti za škodu pri nezákonnej väzbe by potom nemala nikdy praktické uplatnenie, keďže do väzby nemôže byť vzatá neobvinená osoba. Inými slovami, z uvedeného vyplýva, že ak by v danom prípade mala byť do škody uplatnenej žalobcom započítaná aj škoda, ktorá mu vznikla v príčinnej súvislosti s väzbou, žalobca si mal uplatniť nárok na jej náhradu nielen z titulu nezákonnosti obvinenia, ale aj z titulu nezákonnosti väzby, čo však aj podľa v minulosti učeného zistenia ústavného súdu žalobca neurobil.“ O obdobnú situáciu ide aj v predmetnej veci, nakoľko navrhovateľ si uplatnil nároky v súvislosti s nezákonnosťou vznesenia obvinenia a nie z titulu nezákonnosti vzatia do väzby. Príčinou väzby navrhovateľa teda nebolo vydanie uznesenia o vznesení obvinenia, ale rozhodnutie OS Žilina o vzatí navrhovateľa do väzby.

Avšak ani pri inom výklade, podľa ktorého v súvislosti s väzbou zákon nepredpokladá nezákonnosť rozhodnutia o väzbe, ale len na základe zastavenia trestného stíhania, oslobodenia spod obžaloby a postúpenia veci inému orgánu zakladá podľa § 8 ods. 5 právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe, by navrhovateľovi právo na odškodnenie za väzbu nevzniklo, nakoľko to vylučuje ust. § 8 ods. 6 Zák. č. 514/2013 Z.z., pretože navrhovateľ si vzatie do väzby zaviniť sám. K tomuto záveru dospel súd na základe obsahu odôvodnenia uznesenia súdu o vzatí navrhovateľa do väzby. Nárok nevzniká bez ďalšieho len postúpením veci inému orgánu, ale je potrebné skúmať, či sa väzbu poškodený nezavinil sám. Väzba je prostriedkom k zaisteniu obvineného pre účely trestného stíhania so zákonom stanovených dôvodov. Trestné stíhanie proti určitej osobe sa začína vznesením obvinenia, ak konkrétne skutočnosti nasvedčujú tomu, že bol určitou osobou spáchaný trestný čin a s väzbou súvisí iba tak, že do väzby možno vziať iba toho, komu bolo vznesené obvinenie. Dôvody väzby a dôvody trestného stíhania sú rozdielne. Zavinenie so vzatím do väzby preto nemožno stotožňovať so zavinením na začatí trestného stíhania. Zákon v ust. § 8 ods. 6 písm. a) nevyžaduje určitú formu zavinenia väzby, k naplneniu tohto predpokladu postačuje aj nevedomá nedbanlivosť.

Z odôvodnenia rozhodnutia o vzatí navrhovateľa do väzby je nepochybné, že navrhovateľ bol vzatý do väzby s poukazom na ust. § 71 ods. 1 písm. c) TP, keď sudca pre prípravné konanie bral do úvahy osobu navrhovateľa ako obvineného, ktorý bol v minulosti 3x súdom potrestaný, z toho 2x pre násilnú trestnú činnosť, v čase rozhodovania o väzbe bol trestne stíhaný za prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1,2 písm. a) TZ a prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 písm. c) TZ, a konštatoval, že tak v trestnej činnosti, ktorá sa mu kladie za vinu ako aj v trestnej veci, ktorá je vedená na Okresnom súde Žilina pod sp.zn. 1T 83/2008 sa tam špecifikovaných konaní dopustil pod vplyvom alkoholu. Obvinený sa sám priznal, že manželský konflikt v danom prípade bol riešený aj v kontexte pozitívneho alkoholu, ktorý požíval preto, aby manželku takto potrestal. Vzhľadom na okolnosti spáchanej trestnej činnosti ako aj osobu obvineného bolo taktiež dôvodné konštatovať, že u obvineného sú sklony k riešeniu manželských problémov požívaním alkoholu a následným hrubým správaním vo vzťahu k svojej manželke, ktoré presahuje rámec spoločensky akceptovateľného správania a nadobúda rozmer konania s trestnou právnou zodpovednosťou. Zavinenie navrhovateľa preto súd posudzoval práve z ohľadom na jeho správanie pred vzatím do väzby a vychádzal zo skutočností, ktoré boli konkrétnym dôvodom pre jeho väzbu, navrhovateľ bol vzatý do väzby podľa ust. § 71 ods. 1 písm. c) TP, z väzby bol prepustený s tým, že súd určil dohľad probačného a mediačného úradníka a zároveň mu boli uložené povinnosti a obmedzenia, teda nie preto, že odpadol väzobný dôvod. Postúpenie veci inému orgánu ako výsledok trestného konania, je základnou podmienkou z hľadiska § 8 ods. 5 písm. c) zák.č. 514/2003 Z.z. pre vznik práva na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe, nie je však rozhodujúcou skutočnosťou pre posúdenie či ten, koho vec bola postúpená inému orgánu, si väzbu zaviniť sám (§ 8 ods. 6 písm. a)). To že neskôr vyšlo v trestnom konaní najavo, že skutok, ktorého sa navrhovateľ dopustil a pre ktorý bol stíhaný, nenaplnuje znaky trestného činu, nič nemení na tom, že zavinené konanie navrhovateľa bolo príčinou jeho vzatia do väzby, podľa § 17 ods. 1 písm. c) TP, tento väzobný dôvod trval aj keď bol navrhovateľ z väzby prepustený na základe toho, že väzba bola nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka, ktorú zákon umožňuje len v prípade, že je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c).

V súvislosti s uplatnenou nemajetkovou ujmom súd poukazuje na to, že tak ako bola skutkovo uplatnená a navrhovateľom preukazovaná vzťahovala sa k výkonu väzby. Samotný navrhovateľ a ním označení svedkovia sa vyjadrovali len k následkom spôsobeným výkonom väzby, ktoré však neboli v príčinnej súvislosti s uznesením o vznesení obvinenia.

Preto súd uplatnené nároky navrhovateľa odvíjajúce sa od jeho väzby, a to v časti trov obhajoby: žiadosť o prepustenie z väzby, porada s klientom 7.1.2009, verejné zasadnutie OS Žilina dňa 8.1.2009, probačný a mediačný úradník dňa 14.1.2009, ušlý zisk 5.000,- Eur za obdobie trvania väzby, ktorú navyše navrhovateľ ani nepreukázal a nemajetkovú ujmu, ktoré boli uplatnené v súvislosti s výkonom väzby zamietol, nakoľko tieto neboli v príčinnej súvislosti s vydaním uznesenia o vznesení obvinenia.

Na základe vyššie uvedených skutočností a vysloveného právneho názoru súd zaviazal odporcu na náhradu škody, ktorá navrhovateľovi vznikla v príčinnej súvislosti s uznesením o vznesení obvinenia vo výške 661,91 Eur, ktorá predstavuje účelne vynaložené náklady trov obhajoby, ktoré bolo nevyhnutné vynaložiť k odstráneniu nežiaducich právnych dôsledkov na navrhovateľa v súvislosti s vydaním nezákonného rozhodnutia, uznesenia o vznesení obvinenia. Navrhovateľ preukázal, že dňa 15.12.2009 podal doporučenou zásielkou žiadosť adresovanú odporcovi na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, o ktorej odporca v 6-mesačnej lehote nerozhodol, k 19.6.2010 bol teda odporca v omeškaní s plnením peňažného dlhu zo sumy 661,91 Eur a navrhovateľovi vzniklo právo požadovať popri plnení aj úroky z omeškania podľa § 517 Občianskeho zákonníka. Uplatnená výška úroku z omeškania zodpovedá ust. § 3 ods. 1 NV SR č. 87/1995, preto súd zaviazal odporcu aj na zaplatenie úroku z omeškania zo sumy 661,91 Eur vo výške 9% od 19.6.2010.

V súvislosti s uplatnením žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody navrhovateľovi vznikli náklady vynaložené na právne zastúpenie, a to za prevzatie a prípravu zastúpenia a písomnú žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ktoré súd posudzoval ako príslušenstvo nároku na náhradu škody. Vzhľadom na priznanú výšku škody 661,91 Eur, náklady právneho zastúpenia pri predbežnom prerokovaní nároku na náhradu škody predstavujú sumu 96,90 Eur, za dva úkony + 2x režijný paušál, jeden úkon po 41,50 Eur a režijný paušál po 6,95 Eur, ktoré súd priznal ako príslušenstvo náhrady škody.

Na základe vyššie uvedených dôvodov vo zvyšku súd návrh navrhovateľa zamietol.

O trovách konania rozhodne súd podľa § 151 ods. 3 O.s.p. do 30 dní po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Žiline.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p., aj ďalej), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, musí byť podpísané a datované, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ustanovenia § 205a ods. 1 OSP, skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak

- a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
- b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4,
- d) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Ustanovenie § 205a ods. 1 OSP sa nepoužije v konaniach podľa § 120 ods. 2.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z. z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).